

Çevre, Muhit ve Arkadaş Seçimi

Çocuğun sadece ev ortamıyla ilgilenilir ve onun şöyle böyle münasebet kurduğu çevre ihmal edilirse, çocuk, evde kazandığı mehâsin-i ahlakı dışarıda kaybedecektir. Bu açıdan eğer meâliye (yüce duygulara) açık, Kur'ân ahlakıyla yetişmiş, mukaddesata saygılı ve Allah'a iman düşüncesiyle dopdolu evlatlar yetiştirmek istiyorsak, hususiyle çarşı-pazar ve sokakların günah ve lehviyat akıttığı günümüzde çocuğun etkilenebileceği çevre ve arkadaş seçimiyle yakından alakadar olmalıyız.

Burada dikkat edilmesi gereken ilk husus ikamet edilen muhitin seçilmesidir. Öncelikle bir zaruret olmadığı sürece, İslâmiyet'in yaşandığı, minarelerinde ezanın çınladığı ve dini vazifelerin rahatça yerine getirilebildiği İslâmî bir muhitte yaşamalıyız. Gerekirse bunun için hicret etmeliyiz. Zira bu, Kur'anî bir emirdir. "İman edip de hicret etmeyerek kendi öz nefislerine zulmeder vaziyette olanların canlarını alırken melekler onlara diyorlardı ki: "Ne işte idiniz?" Onlar da: "Biz bu ülkede, dinin emirlerini uygulayamayan, baskı altında yaşayan kimselerdik" deyince, melekler bu sefer şöyle dediler: "Peki Allah'ın dünyası geniş değil miydi? Siz de orada hicret etseydiniz ya?" İşte onların durağı cehennemdir. Ne fena bir dönüş yeridir orası!"

Başka bir âyet-i kerimede ise zulmün hâkim olduğu bir beldede yaşayan ve hicret etmeye de imkânları olmayan Müslümanların şu duasına yer verilerek meselenin ehemmiyetine dikkat çekilir: رَبَّنَا أَخْرِجْنَا مِنْ هَذِهِ الْقَرْيَةِ الظَّالِمِ أَهْلُهَا وَاجْعَلْ لَنَا مِنْ رَّبِّنَا أَكْثَرًا لَدُنْكَ وَلِيًّا وَاجْعَلْ لَنَا مِنْ لَدُنْكَ نَصِيرًا "Ey büyük Rabbimiz! Ahalisi zalim olan şu memleketten bizi kurtarıp

çıkar. Tarafından bir sahip gönder, katından bir yardımcı yolla!"

Diğer yandan Kur'ân-ı Kerim, önceki kavimlerden dinleri uğruna hicret eden insan ve toplulukların varlığına dikkat çekerek bir yönüyle ümmet-i Muhammed'e de hedef gösterir. Yahudilerin Mısır'dan çıkışları, Ashab-ı Kehf'in kavimlerinden uzaklaşarak bir mağaraya sığınmaları hep dinlerini daha iyi yaşayabilecekleri bir yer arayışından kaynaklanmıştır.

Sadece Müslüman bir muhitte yaşamakla da iş bitmez. Çünkü ulema açıktan münkerin işlendiği yerlerden uzaklaşmak gerektiği üzerinde durmuşlardır. Konuyla ilgili hadîs-i şerifte anlatılan bir kıssa oldukça dikkat çekicidir. Söz konusu kıssada önceki kavimlerden 99 insan öldüren ancak pişman olup hatasını telafi etmeye çalışan bir kişinin durumu anlatılır. Kıssanın konumuzla alâkalı kısmı şudur: Söz konusu kimse en son bir Rahib'e geldiğinde, Rahib ona şu tavsiyede bulunur: "Yaşamakta olduğun o habis köyden çıkacaksın (zira seni bu cinayetlere iten köyün bozulmuş ictimâî şartlarıdır, oranın kötü ortamıdır) falanca köye gideceksin, o salih bir köydür, orada rabbine ibadet et." Başka bir rivayette ise Rahib'in tavsiyeleri şu ifadelerle anlatılır: "Falanca yere git zira orada Allah'a ibadet eden insanlar yaşıyor, onlarla sen de ibadet et. Artık bir daha kendi beldene dönme zira orası kötü bir yerdir."

Çocuğun dini terbiyesi adına salih bir muhite yerleştikten sonra onun münasebet kurduğu çevrenin iyi seçilmesi gerekir. Çocuk uğradığı,

iletişim kurduğu, alış veriş yaptığı, etiğim gördüğü vs. hiçbir yerde manev  hayatına zarar verecek bir virüs kapmamalı ve yara almamalıdır. Eğer  ocuk bakıcıya veya kreşe bırakılıyorsa, bunlar iyi seçilmelidir. Biz en basit bir eşyamızı bile iyi tanımadığımız g venmediğimiz insanlara bırakmayız. O h lde çocuğumuzu emanet ettiğimiz insanları seçerken çok hassas davranmalıyız.

Çocuğumuzu günahların işlendiği, mal niyatın hâkim olduğu düğün ve derneklerden uzak tutmalıyız. Hatta  ocuk ders çalışmak için gittiği evde bile alnı secdeli insanlar görmelidir. Yani onun, günaha açık, Allah'ı ve Peygamber'i bilmeyen insanlarla münasebet kurmasına fırsat vermemeliyiz. Aynı şekilde çocuğun kalem, kitap, defter vs. almak için uğradığı kırtasiye seçiminden, gittiği berber ve terzi seçimine kadar alakadar olmalıyız.

 evre ve muhit seçiminden sonra diğer önemli bir husus da arkadaş seçimidir. Allah Res l  (sallallahu aleyhi ve sellem): الرَّجُلُ عَلَى دِينِ خَلِيلِهِ (sallallahu aleyhi ve sellem): "Kişi, arkadaşının dini üzerinedir. Öyleyse kimi dost edindiğine dikkat etsin." buyurmak suretiyle meselenin ehemmiyetini vurgulamıştır. Konuyla ilgili diğer bir hadîs-i şerifte ise iyi ve kötü arkadaşın insan üzerindeki etkisi, güzel bir teşbihle şöyle anlatılmıştır: "İyi arkadaşla kötü arkadaşın misali misk satıcısı ile demirci körüğüne benzer. Misk satıcısından misk satın almasan bile mutlaka kokusu sana ulaşır. Demirci körüğü ya evini, ya elbiseni yakar. Hiçbiri olmasa bile onun pis kokusu sana mutlaka ulaşır."

Evet,  ocuğun aileden sonra en çok etkileneceği ortam belki de arkadaş çevresidir. İmam Gazz li Hazretleri: "Terbiyenin aslı ve esası, çocukları kötü arkadaşlarından korumaktır." sözüyle arkadaş seçiminin ne derece ehemmiyetli olduğunu ifade etmiştir. Dilimizde kullanılan, "Bana arkadaşını söyle sana kim olduğunu söyleyeyim." "Kır atın yanında duran ya huyundan ya suyundan." gibi atasözleri de aynı hak katin bir başka ifadesidir. Bu açıdan muhakkak çocukların kiminle arkadaşlık kurdukları takip edilmeli, gerektiğinde müdahale edilmeli ve arkadaş çevresini de onların yetişmesi için elverişli duruma getirmenin yolları aranmalıdır.